

Pamuk hasat makinesi alan çiftçinin basit usule tabi olup olamayacağı

Belge türü	Özelge
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	35672403-010.01[120-09-2018]-E.85262
Tarih	08.10.2018

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

Hatay Vergi Dairesi Başkanlığı

Mükellef Hizmetleri Grup Müdürlüğü

ACELE

Sayı : 35672403-010.01[120-09-2018]-E.85262

08.10.2018

Konu : Pamuk hasat makinesi alan çiftçinin basit usule tabi olup olamayacağı

İlgi : 13.02.2018 tarihli ve 21775 kayıt sayılı özelge talep formunuz.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzun incelenmesinden; pamuk hasat makinesi aldığınız, 80 dönümlük arazinizde, çeşitli hububat ve pamuk ziraati faaliyetiyle iştigal ettiğiniz ayrıca, 2002 model 1 adet traktörünüzün bulunduğu belirtilerek, basit usul mükellefi olup olamayacağınız hususunda Başkanlığımız görüşünün talep edildiği anlaşılmıştır.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 53 üncü maddesinde, "*Çiftçilerin elde ettikleri zirai kazançlar, bu Kanunun 94 üncü maddesine göre hasılatları üzerinden tevkifat yapılmak suretiyle vergilendirilir. 54 üncü maddede yazılı işletme büyüklüğü ölçülerini aşan çiftçiler ile bir biçerdövere veya bu mahiyetteki bir motorlu araca veya on yaşına kadar ikiden fazla traktöre sahip olan çiftçilerin kazançları gerçek usulde (zirai işletme hesabı veya diledikleri takdirde bilanço esasına göre) tespit olunarak vergilendirilir. Kazançları gerçek usulde vergilendirilmeyen çiftçiler bu kazançları için beyanname vermezler. Ancak, çiftçiye ait olmakla beraber zirai işletmeye dâhil edilmeyen biçerdöver veya bu mahiyetteki bir motorlu araç veya on yaşına kadar ikiden fazla traktörün işletilmesinden elde edilen gelirler ticari kazanç hükümlerine göre vergilendirilir.*

...

54 üncü maddede yazılı ziraat gruplarının birkaç tanesi içine giren zirai faaliyetlerin bir arada yapılması halinde, en fazla iki gruba ait işletme büyüklükleri, bu gruplar için tespit olunan hadlerin yarısını aşanlar gerçek usulde vergilendirilir.

..."

hükmüne yer verilmiştir.

Mezkur Kanunun 54 üncü maddesinde de, "*Zirai kazancın gerçek usulde tespiti bakımından bir takvim yılı içinde dikkate alınacak ölçüler şunlardır;*

A) Arazi üzerinde yapılan zirai faaliyetlerde:

1 inci grup: Hububat ziraatinde ekili arazinin yüzölçümü toplamı; taban arazide 900, kıraç arazide 1700 dönüm;

...

4 üncü grup: Pamuk ziraatinde ekili arazinin yüzölçümü toplamı 400 dönüm;

..."

hükmü yer almaktadır.

Öte yandan, 4962 sayılı Kanunun 6 ncı maddesiyle Gelir Vergisi Kanununun 53 üncü maddesinin birinci fıkrasının sonuna eklenen cümlede metinde geçen "zirai işletmeye dâhil edilme" kavramının, maddede sayılan araçların söz konusu işletmelerin "envanterinde veya aktifinde yer alması"nı ifade ettiği 4962 sayılı Kanunun gerekçesinde belirtilmiştir.

Diğer taraftan, konuya ilişkin olarak yayımlanan 288 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinin "Kamyon gibi araçlara sahip olan çiftçilerin mükellefiyet durumları" başlıklı 3 üncü bölümünde; "Gelir Vergisi Kanununun 53 üncü maddesine göre, 54 üncü maddede yazılı işletme büyüklüğü ölçülerini aşmayan ancak, bir biçerdöver veya bu mahiyetteki bir motorlu araca veya on yaşına kadar ikiden fazla traktöre sahip olan çiftçilerin kazançları gerçek usulde tespit olunarak vergilendirilmektedir.

Anılan hükümde yer alan "bir biçerdöver veya bu mahiyetteki bir motorlu araç" ifadesinden, biçerdöver gibi, tek başına motorlu bir araç vasfını haiz olma özelliği taşıyan ve doğrudan doğruya zirai faaliyetin icrasında kullanılan araçların anlaşılması gerekmektedir. Dolayısıyla, biçerdöver veya bu

mahiyetteki bir motorlu araca veya on yaşına kadar ikiden fazla traktöre sahip olan çiftçiler, zirai işletme büyüklüğü ölçülerini aşmasalar dahi, bunların zirai kazançlarının gerçek usulde vergilendirilmesi gerekmektedir.

Ancak, zirai işletmenin yapısı ve yapılan işin önem ve genişliğinin kamyon gibi araçlara sahip olmayı gerektirmesi, sahip olunan bu araçların sadece çiftçinin kendi zirai faaliyetlerinde kullanılması şartıyla; zirai işletme büyüklüğü ölçülerini aşmayan ancak kamyon gibi araçlara sahip çiftçiler, zirai faaliyetlerinden elde ettikleri zirai kazançları için beyanname vermeyeceklerdir. Öte yandan, bu çiftçilerin elde ettikleri zirai kazançlar, Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesine göre hasılatları üzerinden tevkifat yapılmak suretiyle vergilendirilmeye devam edecektir.

...”

açıklamalarına yer verilmiştir.

Diğer yandan, mezkur Kanunun 47 nci maddesinin birinci fıkrasının (3) numaralı bent hükmüne göre, zirai faaliyeti nedeniyle gerçek usulde gelir vergisine tabi olanlar basit usulde ticari kazanç hükümlerinden yararlanamayacaklardır.

Yukarıda yer alan hüküm ve açıklamalara göre, sahibi olduğunuz pamuk hasat makinesinin biçerdöver mahiyetinde bir araç olarak kabul edilmesi gerekmele birlikte, zirai faaliyetinizdeki (mısır, buğday ve pamuk ziraati) arazi ölçülerinden en fazla iki gruba ait işletme büyüklüklerinin, bu gruplar için tespit olunan hadlerin yarısını aşmaması ve sahibi olduğunuz pamuk hasat makinesinin zirai işletmenize dâhil edilmemesi durumunda zirai kazancınız, tevkif suretiyle vergilendirilmiş zirai kazanç, pamuk hasat makinesinin zirai işletmeye dâhil edilmeksizin işletilmesi ise ticari kazanç olarak vergilendirilecektir. Bu durumda pamuk hasat makinesinin zirai işletmenize dâhil edilmeden işletilmesinden elde edilecek ticari kazancınızın ise Gelir Vergisi Kanununun 47 ila 51 inci maddelerinde belirtilen şartları taşıması koşuluyla basit usulde vergilendirilmesi mümkün bulunmaktadır.

Ancak, zirai faaliyetinizdeki (mısır, buğday ve pamuk ziraati) arazi ölçülerinden en fazla iki gruba ait işletme büyüklüklerinin, bu gruplar için tespit olunan hadlerin yarısını aşması veya sahibi olduğunuz

pamuk hasat makinesini zirai işletmenize dâhil etmeniz halinde, zirai kazancınızın gerçek usulde vergilendirileceği hususu açıktır. Zirai işletmeye dahil pamuk hasat makinesinin başka çiftçilerin zirai istihsal işlerinde çalıştırılması da zirai faaliyet sayılacak ve bu işlerin karşılığında alınan bedeller zirai kazancın tespitinde hasılat olarak dikkate alınacaktır.

Öte yandan; zirai faaliyetinizden ötürü işletme büyüklüğü ölçülerinin aşılmasına bağlı olarak gerçek usulde zirai kazanç mükellefi olmanız halinde, zirai işletmeye dâhil edilmeksizin işletilen pamuk hasat makinesinden elde edilen ticari kazancınızın basit usulde vergilendirilmesi mümkün bulunmamaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için

gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026